

Yapım işinde imalat fiyatının yanlış hesaplanması ve birim fiyatın fazla ödenmesi

Kamu İdaresi Türü	Diğer Özel Bütçeli İdareler	
Yılı	2014	
Dairesi	8	
Dosya No	41068	
Tutanak No	42593	
Tutanak Tarihi	11.1.2017	
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar	

Konu: Yapım işinde imalat fiyatının yanlış hesaplanması ve birim fiyatın fazla ödenmesi.

86 sayılı ilamın 3 üncü maddesi ile; ... Yapı yüklemine bulunan ... TL. sözleşme bedelli “... Genel Müdürlük Binası (A Blok) Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşİ” ilgili olarak düzenlenen kesin hakkeğiş raporu ve eklerinin incelenmesinde;

A)Özel 04 poz nolu “Pomza İle Teraslarda Eğim Betonu Yapılması” imalat fiyatının yanlış hesaplanması nedeniyle ... TL.ye,

B)236.304 poz nolu “Özellik İsteyen İşlerde Karot Makine İle Betonarme Kiriş, Kolon, Perde, Tavan Ve Döşemelerde Delik Açma Ve Kapama (152 mm-169 mm’lik matkapla)” birim fiyatının fazla ödenmesi nedeniyle ... TL.ye tazmin hükmü verilmiştir.

Sorumlu temyiz dilekçesinde özetle;

“... Genel M¼d¼rl¼k Binası (A Blok) ve Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşi”nde;

A) ÖZEL 04 Pomza ile Teraslarda Eğim Betonu Yapılması

İlamın 3 (A) bendinde Özel 04 (Pomza ile teraslarda eğim betonu yapılması) nolu pozun fiyatının yanlış hesaplandığının ileri sür¼ld¼ğ¼n¼,

İşin devamı sırasında A Blok terasları ve Sadrettin Alban Konferans Salonu üzerine tekab¼l eden teraslarda kirişlerde yapılan güçlendirme nedeniyle mevcut kirişlere fazla yük getirmemesi için pomza agregalı hafif beton imalatının kullanılmasının zorunluluk arz ettiğini,

Pomza agregalı hafif beton bileşenlerinden pomza malzemesinin fiyatının tespiti için Yapım İşleri Genel şartnamesinin 22 ve 23 ünc¼ maddeleri çerçevesinde çalışmalar yapıldığının, genleştirilmiş pomza malzemesinin tek başına bir iş kalemi olmadığı; ancak tesviye betonunu oluşturan girdiler-rayiçler içinde yer alması sebebiyle rayicinin bulunması yoluna gidildiğini,

Sorguda değinildiğ¼ üzere, öncelikle yeni bir rayiç fiyatı bulabilmek için yüklenicinin birim fiyatların tespitinde kullanarak teklifinin ekinde idareye verdiğ¼ ve yeni iş kalemiyle benzerlik gösteren iş kalemine ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler; sonra idarede veya diğ¼er idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizler ve içindeki rayiçlerin araştırılmış olduğ¼unu; 2013 yılı Çevre ve şehircilik Bakanlığ¼ Birim Fiyatları rayiçlerinde 04.518 nolu pomza taşı rayicinin yer aldığının gör¼ld¼ğ¼n¼, 04.518 nolu pomza taşı fiyatının 1,00 TL/kg olması nedeniyle bu rayiç kullanılarak hesaplanacak olan analizin çok yüksek olacağ¼ının öngör¼ld¼ğ¼n¼, bu rayiç üzerinden idarece analiz oluşturulmadığının (... TL/m3),

İdare tarafından pomza agregasının piyasa koşullarındaki reel fiyatının belirlenerek gerçekte bir fiyat analizi oluşturmak

için piyasa araştırmasına başlandığını, ... Madencilik firmasından pomza rayici için teklif alındığını (... TL/ton), bu fiyatın piyasa reel fiyatını yansıtıp yansıtmadığı tereddütünün hasıl olduğunu, reel rayici tespit etmek için ikinci bir teklif arayışına gidildiğini,

İkinci olarak ... Madencilik firmasından pomza rayici için (... TL/ton) teklif alındığını,

Ayrıca ... Madencilik firmasının teklifi üzerinde CE, TSE, ISO 9001 kalite standartlarının bulunduğunu, ... Madencilik Firmasının teklifinde ise standartlara ilişkin herhangi bir ibarenin bulunmadığını,

Buna rağmen ... TL/ton birim fiyatın tek başına kullanılmadığını, kamu yararı düşünölerek fiyat ortalamasını düşürmek için ... TL/tonluk teklifin de göz önünde bulundurulduğunu,

Pomza ile teraslarda eğim betonu yapılması işinde pomza malzemesinin tek başına bir iş kalemi olmadığını, diğer bileşenler (imento, su, işçilik vb. rayiçleri) ile fiyatı oluşturabilecek olan analiz girdisi-rayici olduğu için piyasa koşullarını sağlayacak ve reel fiyatı yansıtacak bir fiyat olması gerektiğinden pomza malzemesi için analiz iinde piyasa tekliflerinin ortalamasının kullanıldığını, bu yöntemle idare tarafından "Pomza Agregalı Tesviye Betonu İmalatı" için ... TL/m3 birim fiyatı oluşturulduğunu (EK-1),

Bu süreçler içerisinde yüklenici firma tarafından Çevre ve şehircilik Bakanlığı Birim Fiyatları rayilerinde bulunan 04.518 nolu pomza taşı rayici üzerinden oluşturduğu ... TL/m3 analizi idareye sunulduğunu,

Yüklenici firmanın 04.518 nolu pomza taşı rayici üzerinden oluşturduğu analizin idarece uygun bulunmaması, bununla birlikte Yüklenici firmanın idare analizine itiraz etmesi nedeniyle İdare ile yüklenici arasındaki bu anlaşmazlığın Çevre ve şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kuruluna intikal

ettirildiğini,

Yüksek Fen Kurulundan gelen cevabi yazıda yüklenicinin analizinde kullandığı 04.518 pozlu pomza rayicinin hafif beton imalatında kullanılmasının doğru olmadığı belirtilerek kabulünün mümkün görülmediği sonucunun idareye bildirildiğini,

Buna istinaden idarece yapılan fiyat analizinden elde edilen birim fiyat tutarı üzerinden ödenmesi hususunda yükleniciyle mutabakata varıldığını,

Ayrıca sorguda atıfta bulunulan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının 08/12/2004 tarih ve 2004/111 nolu emsal kararının mevcut durum ile hiçbir ilgisi olmadığını,

Bu kararda; bahsedilen işe ait sözleşmenin 15 inci maddesi ve ihale şartnamesinin 19 uncu maddesinde "...rayiç ve birim fiyatları belli olmayan malzemelere ait proforma faturalar imalatçı firmalardan alınacak, en ucuz proforma fatura değeri esas alınmak suretiyle yapılacak fiyat tespiti ve analiziyle uygulama yılı birim fiyatı belirlenecektir." hükmünün yer aldığını,

Yüksek Fen Kurulunun ilgili kararının o işe ait sözleşme ve ihale şartnamesinin ilgili maddeleri esas alınarak verilen bir karar olduğunu, yürürlükte bulunan herhangi bir yönetmelik ya da tebliğe dayandırılmadığını, oysa ki; "... Genel Müdürlük Binası (A Blok) Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşİ"ne ait sözleşmede yeni birim fiyat tespitine ilişkin Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 ve 23 üncü maddeleri dışında uygulamaya yönelik ilave bir hüküm bulunmadığı ve dolayısıyla atıfta bulunulan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı kararının bu işe emsal gösterilemeyeceğini, bununla birlikte Yüksek Fen Kurulunun diğer içtihat kararlarında buna ilişkin kesin bir hükme rastlanılmadığını,

Diğer taraftan pomza birim fiyatının tespiti için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı, görev tanımları arasında "Maden kaynaklarının ülke menfaatlerine en uygun şekilde

değerlendirilmesi için gerekli arama, üretim, stoklama ve pazarlama politikalarının esaslarını tespit etmek” olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü Endüstriyel Malzemeler Daire Başkanlığı (Devlet Hakları Komisyonu) tarafından düzenlenen EK-2’de bir örneği sunulan Komisyon Raporunda 2013 yılı pomza madeninin ocak başı satış fiyatı KDV ve nakliye hariç ... TL/ton olarak belirlenmiş olduğunu, Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından fiyat düzenlemesi yapılan pomza malzemesinin ocak başı teslim fiyatına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı taşıma formülleri kullanılarak hesaplanacak olan nakliye bedeli eklendiğinde pomzanın şantiye teslim malzeme fiyatının belirlenebildiğini,

$F=K*(0,0007*M+0,01)$ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Taşıma Formülü

(Motorlu Taşıtlar için $M>10$ km)

M: Taşıma Mesafesi Ankara iline en yakın (Nevşehir-295 km) pomza ocakları için ... Genel Müdürlüğü perlit-pomza yatakları haritası kullanıldığını (EK-3),

K: Nakliye katsayısı ÇŞB – 2013 yılı 02.017 rayiç nolu nakliye katsayısı ($K=183$)

$F=K*(0,0007*M+0,01)$ $F= 183*(0,0007*295+0,01)$ $F= ...$ TL/ton

Pomza malzemesinin şantiye sahasına nakliyesi dahil bedeli;

$F_{toplam}=...+...$ $F_{toplam}= ...$ TL/ton olarak hesaplandığını,

Bu hesaplamalardan da anlaşılacağı üzere idare ile yüklenici firmanın anlaştığı pomza birim fiyat analizinde kullanılan pomza rayicinin (... TL/ton), MİGEM tarafından belirlenen ocak başı pomza fiyatı esas alınarak hesaplanan rayiçten daha düşük olduğunu,

Dolayısıyla ilamda belirtilen pomza rayicinin “gerçekçi bir fiyat” olmadığı ve “kamu zararı oluşturulduğu” hususunun taraflarınca kabul edilmediğini,

Yukarıda açıklanan gerekçeler dikkate alındığında kamu zararına sebebiyet verilmesi söz konusu olmadığından bu işler hakkında mevzuata uygunluk kararı verilmesini talep ettiğini,

Başsavcılık;

“Dilekçede özetle; 1- İlamın 3/A maddesine ilişkin olarak, Özel 04 poz nolu “Pomza ile teraslarda eğim betonu yapılması” imalat fiyatının yanlış hesaplandığı gerekçesiyle tazmin hükmolunmuş ise de, yapılan işlemde herhangi bir kamu zararının bulunmadığı ileri sürülmekte ve işlem hakkında mevzuata uygunluk kararı verilmesi talep edilmektedir.

Dilekçe ekinde yer alan belgelere göre, Maden İşleri Genel Müdürlüğü Endüstriyel Malzemeler Daire Başkanlığı (Devlet Hakları Komisyonu) tarafından düzenlenen komisyon raporunda pomza madeninin 2013 yılı ocak başı satış fiyatının KDV ve nakliye hariç ... TL/ton olarak belirlendiği, bu fiyata Çevre ve Şehircilik Bakanlığı taşıma formülleri kullanılarak hesaplanan nakliye bedeli eklendiğinde pomzanın şantiye teslim fiyatının ... TL/ton olduğu, bu rakamında idare ile yüklenici firmanın anlaştığı pomza birim fiyat analizinde kullanılan pomza rayıcı olan ... TL/ton’dan yüksek olduğu görüldüğünden, işlemde herhangi bir kamu zararının bulunmadığı, bu nedenle de tazmin hükmünün sorumlular üzerinden kaldırılmasına karar verilmesi” şeklinde görüş bildirmiştir.

Dosyada mevcut belgeler okunup incelendikten duruşma talep eden sorumlular ..., ..., ... ve Sayıştay Savcısının sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldü:

A) 86 sayılı ilamın 3 (A) maddesi ile; ... Yapı yüklemine bulunan ... TL. sözleşme bedelli “... Genel Müdürlük Binası (A Blok) Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşİ”nde Özel 04 poz nolu “Pomza İle Teraslarda Eğim Betonu Yapılması” imalat fiyatının yanlış hesaplanması nedeniyle ... TL.ye tazmin hükmü verilmiştir.

İdare tarafından işin devamı sırasında A blok terasları ve

Sadrettin Alpan Konferans salonu üzerine tekabül eden teraslarda yapılan güçlendirme nedeniyle mevcut kirişlere fazla yük getirmemesi için pomza agregalı hafif beton imalatının kullanılmasının zorunluluk arz etmesi üzerine yeni birim fiyat yapımına gidildiği anlaşılmaktadır.

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin (YİGŞ) "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22 inci maddesinde aynen;

"(1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkra da belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak

puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

...” denilmiştir.

İdarenin, piyasa koşullarında “Özel 04 pomza ile teraslarda eğim betonu yapılması” için yeni fiyat oluşturabilmek amacıyla “pomza rayici” için iki firmadan teklif alarak piyasa araştırması yaptığı, ... Madencilik firmasından alınan teklifte

(... TL/ton) üzerinde CE, TSE, ISO 9001 kalite standartlarının bulunduğu, ... Madencilik firmasından alınan teklifte (... TL/ton) standartlara ilişkin her hangi bir ibare bulunmadığı, İdarenin ise standartlarla ilgili ibareler bulunmamasına rağmen ... Madencilik firmasından alınan teklifi de dikkate alarak, her iki teklifin ortalaması olan ... TL/ton pomza rayicini esas almak suretiyle yeni birim fiyatı oluşturduğu anlaşılmaktadır.

İdarenin YİĞŞ'nin 22 nci maddesinin 2 nolu bendi ve 3(ç) bendinde yer alan "İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri" hükmünden hareket ettiği varsayımı ile iki firmadan teklif alarak her iki teklifin ortalaması olan fiyatı pomza rayicine esas almak suretiyle yeni birim fiyatı oluşturmuş olduğu kabul edilse bile aslında bu tespit yönteminin, gerek YİĞŞ'nin yukarıda yer verilen 22 nci maddesine gerekse 22.09.2005 tarih ve 25934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Oda Muamelat Yönetmeliğine uymadığı görölmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesi 2 nci bendi ve 3 üncü bendi (ç) şıkkına göre bir rayiç fiyat tespit edilecekse Oda Muamelat Yönetmeliğinin 35 ve 36 ncı maddelerine göre Sanayi Odasına veya Ticaret ve Sanayi Odasına rayiç fiyat tespitinin, yazılı talep ile yapılması gerekmektedir.

Öte yandan ilamda tazmin hükmü, idare tarafından piyasadan alınan iki adet teklif fiyatın ortalamasının değil, en düşüğünün rayiç fiyat olarak kabul edilmesi gerektiği kabulüne dayandırılmış ve buna gerekçe olarak da Yüksek Fen Kurulunun 08.12.2004 tarihli bir kararı esas alınmış olsa da;

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin yukarıda yer verilen 22 nci maddesine göre piyasadaki firmalardan alınacak en düşük fiyat teklifi ile yerel rayiç tespitinin mümkün olmadığı, yerel rayiç fiyat tespit edilecekse Oda Muamelat Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre Sanayi Odasına veya Ticaret ve Sanayi Odasına yazılı talep ile başvuru yapılması gerektiği

anlaşılmaktadır.

Ayrıca, ilam maddesine dayanak gösterilen 08.12.2004 tarih 2004/111 sayılı Yüksek Fen Kurulu Kararı, kararın verildiği işe ilişkin sözleşme ve şartnamede yer alan “özel hüküm” maddesine (“...rayiç ve birim fiyatları belli olmayan malzemelere ait proforma faturalar imalatçı firmalardan alınacak, en ucuz proforma fatura değeri esas alınmak suretiyle yapılacak fiyat tespiti ve analiziyle uygulama yılı birim fiyatı belirlenecektir..”) ve Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 20 nci maddesine dayanılarak verilmiştir. Dolayısıyla Yüksek Fen Kurulu Kararının 2886 sayılı Kanunun ikincil mevzuatı arasında yer alan Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 20 nci maddesine göre alındığı, bu nedenle Kurulca incelemeye alınan yapım işinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu değil, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihalesinin yapıldığı anlaşılmaktadır. İlam konusu iş ise, 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilmiş olup, yeni birim fiyatın nasıl düzenleneceği de, ihale dokümanı eki YİĞŞ’nin 22 nci maddesinde belirtilmiştir. Bu nedenle ilamda belirtilen Yüksek Fen Kurulu Kararı temyize konu olaya emsal teşkil etmemektedir.

Dolayısıyla ilamın dayanağı olan gerekçelerin mevzuata uygunluğu görülememiştir.

Bununla birlikte, idarenin yeni fiyat oluşturulurken izlediği yol, yukarıda yer verilen YİĞŞ’nin “Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinde belirtilen usullere uymamakla birlikte;

YİĞŞ’nin 22 nci maddesinin rayiçlere ilişkin 3 nolu bendinde;

“İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) ...

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

...” denilerek sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatı tespit edilirken esas alınacak rayiçler belirtilmiştir. Bu hükümler çerçevesinde dilekçe ekinde yer alan belgelerin incelenmesinden anlaşılabacağı üzere;

Pomza birim fiyatının tespiti için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı, görevleri arasında “Maden kaynaklarının ülke menfaatlerine en uygun şekilde değerlendirilmesi için gerekli arama, üretim, stoklama ve pazarlama politikalarının esaslarını tespit etmek” olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü Endüstriyel Malzemeler Daire Başkanlığı (Devlet Hakları Komisyonu) tarafından düzenlenen Komisyon Raporunda 2013 yılı pomza madeninin ocak başı satış fiyatı KDV ve nakliye hariç ...,00 TL/ton olarak belirlendiği, pomza malzemesinin ocak başı teslim fiyatına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı taşıma formülleri kullanılarak hesaplanan nakliye bedeli (... TL/ton) eklendiğinde, pomzanın şantiye (Ankara ... hizmet binası) teslim malzeme fiyatının toplam ... TL/ton olarak hesaplanacağı, ortaya çıkan bu fiyatın Genel Şartnamenin yukarıda zikredilen “İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiç” hükmüne uygun emsal bir rayiç olarak kabul edilmesinin mümkün olduğu,

Bu hesaplamalardan idare ile yüklenici firmanın anlaştığı pomza birim fiyat analizinde kullanılan pomza rayicinin (... TL/ton), Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen ocak başı pomza fiyatı esas alınarak hesaplanan rayiçten (... TL/ton) daha düşük olduğu, dolayısıyla bir kamu zararının olmadığı görülmektedir.

Bu nedenle 86 sayılı ilamın 3(A) maddesi ile ... TL.ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün KALDIRILMASINA, oy birliği ile,

B) 236.304 poz nolu “Özellik İsteyen İşlerde Karot Makine İle Betonarme Kiriş, Kolon, Perde, Tavan Ve Döşemelerde Delik Açma Ve Kapama (152 mm-169 mm’lik matkapla)” birim fiyatının fazla ödenmesi nedeniyle ... TL.ye tazmin hükmü verilmiştir.

Sorumlu ilamın 3 (B) maddesi ile ilgili olarak temyiz dilekçesinde özetle;

(B) bendinde 236.304 “Özellik İsteyen İşlerde Karot Makinesi İle Betonarme Kiriş, Kolon, Perde, Tavan ve Döşemelerde Delik Açma ve Kapama” birim fiyatının fazla ödendiğine değinildiğini,

İşin devamı sırasında güçlendirme imalatlarında mantolama yapılan kolon ve perde betonlarının dökülmesi amacıyla mevcut döşemelerde ve havalandırma ihtiyacının sağlanması için WC betonarme perde duvarlarında karot makinesi ile pencere boşlukları oluşturulduğunu,

Sorgunun (B) bendinde; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğünün hazırladığı analizlere atıfta bulunularak, 26 mm nervürlü filiz ekimi analizinde not olarak “Kırıcı matkapla delik açma bedeli karşılığı karot makinesinin %20’sinin alınması amacıyla...” denildiğini, MSB.678/H “Q26 Düz veya Nervürlü Demirle Epoksi ile Filiz Ekimi” pozunun analizi;

Tarifi;

Filiz (demir) çapı 26 mm, delik çapı 31 mm, delik derinliği 39 cm. olan imalat değerlerine göre delik açılması, içerisinin kompresör ile iyice temizlenmesi, reçinenin (epoksi) delik ile demir arasındaki boşluğu tamamen kapatacak şekilde yerine konması, demirin projesinde belirtildiği şekilde yerleştirilmesi şeklinde yapılan epoksi (filiz ekimi) imalatının her türlü malzeme, işçilik, nakliye, yatay ve düşey taşıma, müteahhitlik karı ve genel giderler dahil 1 adet fiyatıdır.

Ölçü: Adet olarak hesaplanır.

NOT:

Bu analiz sadece takviye yapılan projelerde uygulanacaktır.

Demir bedeli ilgili pozundan alınacaktır,

şeklinde olduğunu,

Analiz bileşenlerinden de anlaşılacağı üzere, bu imalat gerçekleştirilirken delme işlemi için kullanılan aletin kırıcı matkap olduğunu, kırıcı matkap bedelini hesaplamak için karot makinası ile delik açma bedelinden yararlanıldığını,

Ancak; "... Genel Müdürlük Binası (A Blok) ve Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşİ"nde mevcut perde duvar ve döşemelerde betonarme demiri imalatlarına zarar vermeden boşluk oluşturmak için kullanılan aletin ise EK-4'teki fotoğraflardan da anlaşılacağı üzere karot makinası olduğunu, delici matkap ile maksimum 52 mm çapında delik açılabilmesine karşın, karot makinası ile 350 mm çapında delik açıldığını,

Ayrıca; MSB.678/H pozunun detaylarından ve analizinden anlaşılacağı üzere, bu analizin sadece takviye yapılan projelerde uygulanacağını açık bir şekilde belirtildiğini,

Başka bir ifadeyle, statik güçlendirme projelerinde kolon mantolaması v.b imalatlarda mevcut betonarme elemana epoksi ile filiz (demir) ekimi gereken durumlarda kullanılan bir poz olduğunu,

"... Genel Müdürlük Binası (A Blok) ve Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım işİ"nde perde duvarlarda ve döşemelerde boşluk oluşturmak amacıyla yapılan işlemlerin filiz ekim imalatları ile ilgisi bulunmadığından bu pozun analiz girdilerinde kabul edilen yaklaşımın (Kırıcı Matkapla (Hilti) delik açma karşılığı, karot makinasının delme uzunluğunun %20'si alındı) benimsenmesinin mümkün olmadığını,

Bu gerekçelerle taşıyıcı nitelikteki perde duvar ve döşemelerde betonarme demiri imalatlarına zarar vermeden boşluk oluşturmak için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarından 236.304 pozunun kullanılmasının zorunlu olduğunu, 236.304 pozunun tanımının;

“Karotla betonarmede delik açma kapama 152-159 mm” olup, uygulama sonrasında elde edilmek istenen sonuca en uygun imalatı tarif etmesi ve teknik açıdan uygun bulunması nedeniyle kullanıldığını,

Sorguda Bayındırlık Birim Fiyat tariflerinde 236.304 poz no.lu imalat için “...deliğin eski durumuna uygun olarak kapatılmasında yüzeylerin belli olmayacak şekilde sıva, badana veya boyasının yapılmasında kullanılan malzeme ve işçilik karşılığının” da birim fiyatta yer aldığına, güçlendirme işleminde ise sadece karotla delik açma bedelinin ödenmesi gerektiğine değinildiğini, kolon ve perde betonlarının dökümü için döşemede açılan 152 mm çapındaki deliklerin, kolon ve perde dökümü tamamlandıktan sonra kalıp bağlanıp beton dökümü yapılarak yüzeyleri döşeme altı ve üstünden belli olmayacak şekilde kapatıldığını, karot makinesi ile mevcut perde duvarlarda oluşturulan pencere boşluklarının merkezlerinin sıva yapılarak düzeltilmesinin sağlandığını, deliklerin doldurulması ve pencere boşluklarının merkezlerinin sıva yapılması ile ilgili malzeme ve işçilik bedelleri pozun içerisinde olduğundan bu imalatlar için ilave bir malzeme ve işçilik bedeli ödenmediğini,

236.304 pozuna ilişkin yeni birim fiyat tutanağı düzenlenirken; imalat 2013 yılında yapılmasına rağmen 236.304 pozunun 2011 yılı birim fiyatının kullanıldığını ve bu fiyat üzerinden % 19.40 ihale indirimi uygulanarak yükleniciyle anlaşma fiyatı belirlendiğini,

Yukarıda açıklanan gerekçeler dikkate alındığında kamu zararına sebebiyet verilmesi söz konusu olmadığından bu işler hakkında mevzuata uygunluk kararı istemiştir.

Başsavcılık;

“Dilekçede özetle,

İlamın 3/B maddesine ilişkin olarak, 236.304 poz nolu “Özellik İsteyen İşlerde Karot Makine ile Betonarme Kiriş, Kolon,

Perde, Tavan ve Döşemelerde Delik Açma ve Kapama" birim fiyatının fazla ödendiği gerekçesiyle tazmin hükmolunmuş ise de, ... Genel Müdürlük Binası (A Blok) ve Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşinde, mevcut perde duvar ve döşemelerde betonarme demiri imalatlarına zarar vermeden boşluk oluşturmak için karot makinesi kullanıldığı, yapılan işlemlerin filiz ekim imalatları ile ilgisi olmadığından, bu pozun analiz girdilerinde kabul edilen yaklaşımın (Kırıcı Matkapla (Hilti) delik açma karşılığı, karot makinasının delme uzunluğunun %20'si alındı) benimsenmesinin mümkün olmadığı ve işlem hakkında mevzuata uygunluk kararı verilmesi talep edilmektedir.

"... Genel Müdürlük Binası (A Blok) ve Toplantı Salonlarının Modernizasyon Bakım Onarım Yapım İşinde perde duvarlarda ve döşemelerde boşluk oluşturmak amacıyla yapılan işlemlerin filiz ekim imalatları ile ilgisinin bulunmaması nedeniyle yapılan savunmanın yeterli görülerek tazmin hükmünün sorumlular üzerinden kaldırılmasına karar verilmesinin, uygun olacağı değerlendirilmektedir." şeklinde görüş bildirmiştir.

Dosyada mevcut belgeler okunup incelendikten duruşma talep eden sorumlular ..., ..., ..., ve Sayıştay Savcısının sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldü:

İlamda 236.304 "Özellik isteyen işlerde karot makinası ile betonarme kiriş, kolon, perde, tavan ve döşemelerde delik açma ve kapama" birim fiyatının fazla ödendiğine hükmedilmiştir.

Söz konusu imalat için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarında yer alan 236.304 pozunu kullanılmış olup, "Karot makine ile delik açma ve kapama (152 mm-169 mm'lik matkapla)" birim fiyatı yapım şartlarında aynen;

"Her kalınlıkta tuğla, briket taş, ytong, vb. gibi malzemeden yapılmış duvarlarda betonarme kiriş, perde ve döşemelerde açılacak her ölçüdeki deliklerin beheri için delme, borulara kovan bırakma, kanallara şartnamesine göre koruyucu tabaka

yapma, daha sonra deliğin eski durumuna uygun olarak kapatılmasında yüzeylerin belli olmayacak şekilde sıva, badana veya boyasının yapılmasında kullanılacak malzeme ve işçilik karşılığı olarak.” denilmiştir.

İlamda, “...deliğin eski durumuna uygun olarak kapatılmasında yüzeylerin belli olmayacak şekilde sıva, badana veya boyasının yapılmasında kullanılacak malzeme ve işçilik karşılığı” birim fiyatta yer aldığından güçlendirme işleminde sadece karotla delik açma bedelinin ödenmesi malzeme ve işçilik giderleri ilgili birim fiyatta yer aldığından ödenmemesi gerektiği belirtilmektedir.

Dilekçe ekinde gönderilen belgelerden, güçlendirme imalatlarında mantolama yapılan kolon ve perde betonlarının dökülmesi amacıyla mevcut döşemelerde ve havalandırma ihtiyacının sağlanması için WC betonarme perde duvarlarında karot makinası ile pencere boşlukları oluşturulduğu, kırıcı matkap kullanılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, kırıcı matkap kullanılmadığı anlaşıldığından, ilama dayanak olarak gösterilen 26 mm nervürlü demir filiz ekimi (kolon ve kirişlerde) (Takviye projeleri için) analizinde not olarak yer alan, “Kırıcı matkapla delik açma bedeli karşılığı, karot makinasının %20’sinin alınması amacıyla ...” hükmünün bir geçerliliği bulunmamaktadır. MSB.678/H “Q26 Düz veya Nervürlü Demirle Epoksi ile Filiz Ekimi” pozunun analizinde;

Tarifin;

“Filiz (demir) çapı 26 mm, delik çapı 31 mm, delik derinliği 39 cm. olan imalat değerlerine göre delik açılması, içerisinin kompresör ile iyice temizlenmesi, reçinenin (epoksi) delik ile demir arasındaki boşluğu tamamen kapatacak şekilde yerine konması, demirin projesinde belirtildiği şekilde yerleştirilmesi şeklinde yapılan epoksi (filiz ekimi) imalatının her türlü malzeme, işçilik, nakliye, yatay ve düşey taşıma, müteahhitlik karı ve genel giderler dahil 1 adet fiyatıdır.

Ölçü: Adet olarak hesaplanır.

NOT:

Bu analiz sadece takviye yapılan projelerde uygulanacaktır.

Demir bedeli ilgili pozundan alınacaktır,” şeklinde olduğu, analiz bileşenlerinden bu imalat gerçekleştirilirken delme işlemi için kullanılan aletin kırıcı matkap olduğu, kırıcı matkap bedelini hesaplamak için karot makinası ile delik açma bedelinden yararlanıldığı,

Oysa ilam konusu yapım işinde perde duvarlarda ve döşemelerde boşluk oluşturmak amacıyla yapılan işlemlerin filiz ekim imalatları ile ilgisi bulunmadığı, taşıyıcı nitelikteki perde duvar ve döşemelerde betonarme demiri imalatlarına zarar vermeden boşluk oluşturmak için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarından “Özellik isteyen işlerde karot makinası ile betonarme kiriş, kolon, perde, tavan ve döşemelerde delik açma ve kapama” birim fiyatı pozunun kullanılmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan ilamda iddia edildiğinin aksine; inşaatta kolon ve perde betonlarının dökümü için döşemede açılan 152 mm çapındaki deliklerin, kolon ve perde dökümü tamamlandıktan sonra kalıp bağlanıp beton dökümü yapılarak yüzeylerin döşeme altı ve üstünden belli olmayacak şekilde kapatıldığı; karot makinası ile mevcut perde duvarlarda oluşturulan pencere boşluklarının da merkezlerine sıva yapılarak düzeltilmesinin sağlandığı, dolayısıyla 236.304 poz nolu imalat birim fiyat tarifinde yer alan bütün gereklerin sağlandığı; öte yandan deliklerin doldurulması ve pencere boşluklarının merkezlerine sıva yapılması için başka bir pozdan ilave bir malzeme ve işçilik bedeli de ödenmediği anlaşılmaktadır.

Belirtilen gerekçelerle 236.304 pozu birim fiyatının uygulanmasında mevzuata aykırılık bulunmadığından 86 sayılı ilamın 3(B) maddesi ile ... TL.ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün KALDIRILMASINA,

Oy birliği,

Karar verildiği 11.01.2017 tarih ve 42593 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.